

Sumarul „Revistei Teologice“ pe anul 1915.

Studii și articole.

	<u>Pagina.</u>
Nichita Albu:	Foloasele suferințelor 41
—	Al Domnului e pământul 297
Dr. Nicolae Bălan:	Ostași credincioși în Noul Testament 137
—	Societăți pentru cultivarea raporturilor internaționale și a uniunii bisericești 150
—	Religiune și știință 201
—	Un creștin: † Virgil Onițiu 234
Ilie Beleuță:	Despre toleranța creștină 82
—	Despre principiile uniunii creștine și oarecari piedeci ce le-a întâlnit 228
—	Despre studiul sfintelor Scripturi și mai ales al Noului Testament, ca mijloc de reformă și de unire 276
Dim. I. Cornilescu:	Pacea lui Hristos și vremile de azi 1
Dr. George Comșa:	Originea și însemnătatea cuvântului «cleric» 283
Dr. S. Dragomir:	Alegerea și numirea episcop. unit Ioan Patachi «Noi am aflat pe Hristos» 263
Dr. Ioan Felea:	73
Gruia:	Dimitrie Eustatievici din Brașov, secretarul episcopului Dionisie Novacovici, e cel dintâi gramatic român 93
—	Trei episcopi vechi ai Orăzii-mari 147
—	Moldovenii la sinodul din Constanța în 1418 207
Gh. Henția:	Arta de a deveni fericit 109
—	Un păcat e mama celorlalte 176
—	Puterea conștiinței 218
Pr. Ioan Handa:	Cuvântare de Anul nou 316
Dr. Ioan Lupaș:	Spre căile Domnului 4
P. Morușca:	Părțile pentru cuminerea credincioșilor 289
D. Nicandru:	Unde este Dumn zeu 215
Pr. Ioan Popa:	Învățăminte scoase din războiu 311
Un preot:	Propunerea pâr. C. Nazarie 168
Redacția:	Un iubileu rar 37
Arhim. Scriban:	O nouă fază a iezuitismului 45
—	O nouă fază a iezuitismului 76

Predici.

	<u>Pagina.</u>
Dr. Nicolae Bălan :	Nădejdea și încrederea în Dumnezeu 15
—	Lumina Voastră 118
Dr. Ioan Broșu :	Să jertfim, predică de răsb iu 251
Dr. Ioan Felea :	Predică pentru timpul războiului 162
Iosif Pop :	Predică la introducerea în parohie 156
Ioan Popa :	Cuvântare despre frica de Dumnezeu 52
Simeon Popescu :	La Bunavestire 21
Pr. Romul Platoș :	Predică de Crăciun 301

Diverse.

N. Albu :	«Multe feliuri de chei» 11
Redacția :	Pentru noi 320
N. B. :	Pilde și asemănări 30
	O frumoasă mărturie. Cavalerul în mănăstire. Stoi plutitori. Valoarea aurului Cel ce vede bine. Adevărate incassări. Ravagiile alcoolului. Adevărata avere 34
—	Pilde și asemănări 63
	Restabilit. La văpsitor. O observație nebăgată 'n seamă. Trebuiește un conducător. Mântuit prin cartea de rugăciuni. Pâne nu piatră! La Graveloth 66
—	Pilde și asemănări 186
	Linște. Incredere. «Neîncetat vă rugați!» Ce face iubirea? Ce sfârșit au avut 4 mari cuceritori militari? Cea mai mare iubire 190
—	Pilde și asemănări 236
	Izvoare deschise. O vorbă bună la timp potrivit. Cele mai prețioase odoare. Mergi în jos? Proba cu apă. Du te la locul tău! Cea mai bună meserie. Temelia cea sigură 240
—	Pilde și asemănări 293
	Mormântul lui Avesalom. Unde poți găsi mângâiere? Unde-i Biblia ta? Predici fără Hristos. Și-a schimbat simțămintele
Dim. I. Cornilescu :	Pe Golgota 50
Ortodoxul :	Două mentalități 59

Mișcarea literară.

N. B. :	Calendarul creștinului pe anul 1915 50
— —	Mărturisirea ortodoxă a bisericii catolice și apostolice de Răsărit 67

	Pagina.
N. B.:	Vasile Lascar. Evenimente actuale din biserica catolică. Chestiuni vitale 69
—	D'Uxkull, La Baroniie: Exposé 128
—	Societatea religioasă și culturală 131
—	Curs de Teologie morală 132
P. M.:	Indrăzniți, eu am biruit lumea 126
—	Anuare școlare 191
—	Elemente de catehetică 241
—	Părți alese din Biblie 244
—	Viorica 246
—	Două broșuri de predici 323

Cronică.

N. B.:	Cătră cetitori. Procanonul lui Petru Maior. Indrăzniți, eu am biruit lumea 36
—	Pentru cetitori. O mișcătoare mărturisire de credință. Sf. Apostol Petru la Sf. Sinod din București 69
—	Odoarele mănăstirilor din Bucovina — la Viena 70
—	Ura în război 71
—	Sinoade eparhiale 72
—	Cătră cetitori 132
—	Vorbirea primatului Ungariei 133
—	Cum au serbat ostașii noștri Paștile 133
—	Lucrări reformatrice în biserica Greciei 134
—	«Timpuri adevărate» 135
—	Un avertisment îndreptățit 136
—	Cătră cetitori. Nou arhimandrit. Două rectificări 193
—	Procanonul lui Petru Maior 196
—	Întoarcere la credință 199
—	Cuvinte remarcabile 200
—	Cătră cetitori 247
—	Noul director al liceului nostru din Brașov 296
—	Biblia — dar dela frați pentru prizonierii noștri 296
—	Victimele beției 296
—	Aviatorii de pe Zeppeline despre alcool 296
—	O pastorală foarte frumoasă 326
—	Un filantrop 326
—	O frumoasă interpretare a slujbei, ce o face preotul 327
—	Teologii nu pot fi desbrăcați în fața comisiei de asentare 327
—	Cugetarea creștină îndulcind grozăviile războiului 327
—	Preoții din armata Franței 328

	<u>Pagina.</u>
P. M.:	
—	«Cercul de publicații morale și religioase» . . . 194
—	† Ioan Micu Moldovan. † Leontin Simonescu.
—	O mare descoperire 195
—	Nu vine lumea la biserică 197
—	De ce Evreii se roagă cu capetele acoperite, <u>iară noi Creștinii cu capetele descoperite?</u> . . . 197
—	Propaganda adventistă 198
—	Concordatul dintre Vatican și Serbia 199
—	Proiectul guvernului de ajutorare a funcționa- rilor și preoțimea 247
—	Jubileul institutului pedagogic din Blaj 248

Aviz!

Aducem la cunoștința onoraților cetitori, că pentru anul acesta împărțim ca premii la „Revista Teologică“ următoarele scrieri:

1. **Procanonul lui Petru Maior.** O ediție emendată a interesantei scrieri pe care autorul ei, crescut la Roma, a dedicat-o combaterii papismului. Prețul 3 coroane.

2. **„Îndrăzniți, eu am biruit lumea“.** Predici pentru timpul războiului. Prețul 1 cor. 50 fileri. Aceste predici, tipărite într'un număr restrâns de exemplare, se pot căpăta *numai ca premiu* la „Revista Teologică“, *altfel nu*; deci ceice doresc să le aiba, să se aboneze la revistă.

Aceste premii le vor primi toți aceia, cari vor achita întreg prețul abonamentului pe anul curent până cel mai târziu la 15 Aprilie st. v. În scopul trimiterii abonamentului punem în corpul acestui număr al revistei câte un mandat postal.

Ceice nu doresc să se aboneze, sunt rugați să ne trimită înapoi acest număr, căci altfel vor fi considerați ca abonați.

Red. și Adm. „Revistei Teologice“.

11 18132

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU

Anul IX.

Ianuarie, 1915.

Nr. 1—2.

REVISTA TEOLOGICĂ

organ pentru știința și viața bisericească.

Abonamentul: Pe un an 10 coroane; pe o jumătate de an 5 coroane.
Pentru România 12 Lei. — Un număr 50 fl.

Pacea lui Hristos și vremile de azi.

În viața aceasta multe lucruri par a se potrivi între ele și a fi făcute unele pentru altele. Dacă ne apropiem însă mai mult de ele, ochiul descopere deodată diferențe și nepotrivelii și uneori chiar contradicții.

De altă parte, multe lucruri iarăș par'că nu se potrivesc deloc și sunt departe între ele ca cerul de pământ. Și cu toate acestea, dacă te apropii mai mult de ele, vezi că de fapt nu e nici o nepotrivire între ele. Așa e de pildă cântarea îngerească cu solia păcii pe pământ și războiul de azi al popoarelor.

Sigur, războiul mai întâiu e o negare crasă a evangheliei, care ne vorbește de pace pe pământ.

El râde îngerilor în față și disprețuiește vestea adusă de ei. Ceice văd lucrurile astfel sunt spirite superficiale, cari nu doresc și nu vor să aibă o pace lăuntrică și se folosesc de prilejul acesta ca să facă propagandă pentru teoriile lor ateiste.

Chiar și bucuria cea mare pare că a fugit cu totul dinaintea suferinței și jertfelor mari, precum și a prostiei criminale a celor cari au provocat războiul.

87964

Și totuș, noi îndrăznim să susținem că nu e nici cea mai mică contradicere între războiul popoarelor și evanghelia păcii pe pământ.

Căci ce ni-a adus oare solia păcii? Nu ne-a adus numai o poezie și o liturgie frumoasă, ci pe Acela care a venit să înlătore dușmănia pe care o pusese păcatul între omenire și Dumnezeu. Care a fost opera Mântuitorului, pe care îl adorăm în iesle, ca pe Cuvântul întrupat? — Să facă pace între omenirea răsvrătită și căzută și Tatăl tuturor spiritelor. Ce a fost moartea lui Isus pe cruce? Marele tractat de pace, care a fost răscumpărat prin jertfa vieții lui curate și sfinte.

Care a fost însă învățătura acestui Domn al păcii, cum îl numiă Isaia în minunata lui prezicere mesianică? Nu că are să întemeieze numai decât o împărăție a păcii pe pământ. Gândul acesta l-a înlăturat el însuși prin vorbele: «Să nu credeți că am venit să aduc pace. N'am venit să aduc pace, ci sabie». Dacă însă tot El a zis ucenicilor: «Pacea mea o las vouă», se vede lămurit că a vrut să înțeleagă pacea inimii, care întrece orice minte. Și dacă Duhul Lui cel sfânt a venit la Rusalii, ca să întemeieze Biserica pe pământ și să întindă împărăția lui Dumnezeu, și acesta e un fapt de natură spirituală. De aceea și zice apostolul Pavel: «Impărăția lui Dumnezeu e în voi».

Însă nu pentru totdeauna împărăția lui Isus Hristos are să fie o împărăție spirituală și nevăzută.

El însuși a spus că nu e nimic ascuns care să nu se descopere. Și corul măreț al profeților a lăsat să se întrezăriască mereu că va veni ziua în care împărăția păcii se va întemeia în formă văzută și pe pământ. Firește nu va fi lipsită de lupte aprige venirea ei pe lume.

Deci pace pe pământ are să fie. Ea începe să înflorească în inimi, ca o taină liniștită și ca o minunată floare a veșniciei. În familiile cu frică de Dumnezeu ea își întinde stăpânirea din ce în ce mai mult. Și pomul ei măreț crește chiar și în mijlocul furtunei războiului european, răsărind ca dintr'un grăunte de muștar la umbra căruia în cele din urmă se vor adăposti toate popoarele pământului.

Deci vestea îngerului are dreptate. Ba încă nici odată n'o putem răspândi mai mult ca acum.

Chiar și bucuria cea mare n'a perit în mijlocul acestor suferințe grozave. E bucuria în Mântuitorul, care ni-a mântuit, ne ajută, ne mângăie, ne e prieten, pildă și stea conducătoare. Cine simte că nu poate trăi fără un Mântuitor, acela îl dorește acum cu puteri îndoite. Pentru aceia în El bucuria crește.

Iată de ce a venit marea nenorocire a războiului asupra omenirii. Ca să o facă să cunoască această bucurie mare, căci cine are pe Isus Hristos, e vesel și bogat chiar și în mijlocul focului ucigător al luptelor.

Dacă l-am găsit pe El înseamnă că serbăm într'adevăr solia păcii pe pământ, solia învierii spre adevărata viață, chiar dacă semnele din afară ale păcii lipsesc.

Așa că vestea îngerului se potrivește de minune cu starea lumii de azi. Și dacă inima noastră se simte în inima Tatălui ceresc, toate disonanțele din afară se topesc pentru noi într'o armonie curată și înviorătoare. Și armonia înseamnă pace.

Ferice de noi, dacă știm s'o căutăm și s'o aflăm!..

Dim. I. Cornilescu.

+ Spre căile Domnului...

Correspondentul de pe câmpul de războiu al unui ziar din capitală scrie cu entuziasm despre impresia adâncă, pe care o face serviciul divin și predica asupra soldaților «din ochii cărora radiază promisiunea, că de dragul teoriilor nebune nu vor mai părăsi pe Dumnezeu, pe care L-au regăsit acum de nou și care-i ajută... În fiecare dimineață se ține serviciu divin pentru soldații reînțorși din tranșee. Ei laudă pe Dumnezeu și-i aduc mulțămită, că le-a apărât vieța și i-a păzit de primejdii. Din acești oameni izbucnește cu putere elementară vechia credință în Dumnezeu.... Dumnezeu, care s'a arătat odinioară lui Moisi în flacăra de foc a rugului, acum se înfățișează în focul tunurilor și în bubuitul de arme înaintea omenirii întregi. Cu smerenie și cu evlavie își înalță ochii spre Dumnezeu toți luptătorii — și cei ce zac în tranșee și ceice au ieșit tocmai acum din ele»....

Cetind rândurile acestea de pe câmpul de luptă și s'ar părea, că războiul ca un educator mare și nespus de zguduitor, întoarce cugetul tuturor spre Dumnezeu și îi învață din nou să se roage pe toți cari se abătuseră din *căile Domnului*. Și astfel se vor împlini cuvintele Psalmistului: «Toate popoarele, pe cari le-ai făcut, vor veni și se vor închină înaintea Ta, Doamne! și vor preamări numele Tău» (Psalm 86 v. 9).

Dar întorcu-se oare toți pe căile Domnului, ori numai cei ajunși în ceasul primejdiei și în ghiara morții? Oare cei rămași acasă simt ei de ajuns seriozitatea tragică a clipelor, prin cari trece lumea și sunt gata a primi în sufletul lor toate învățămintele ce se pot culege din viforul primejdiilor și din goana zilelor de cruntă încercări?

Ar fi cam greu să răspundem afirmativ la aceste întrebări. Căci cunoaștem oameni cu multă învățătură, intelectuali cu rol de conducere, cari nu s'au sfiit a lua în bătaie de joc alergarea poporului spre casa Domnului în ceasul de primejdie și râvna lui pentru rugăciuni stăruitoare din partea preoților săi. De altă parte, cu prilejul sinodului protopopesc din Timișoara, revista preoțească din acel oraș se vede silită a apostrofa pe ceice și în aceste timpuri arată atâta indiferentism față de serviciul divin, în următorul mod: «Ne împlinim o prea tristă datorie de a înfieră absentarea *aproape a tuturor membrilor sinodali*, preoți și mireni deopotrivă, dela serviciul sfânt. Și cu oarecare sfială ne întrebăm, că acești reprezentanți ai comunelor bisericesti din tract cum vor ști și cum vor putea oare afla cauzele indiferentismului credincioșilor față de actele noastre liturgice și de cultul dumnezeesc?»

Este în această apostrofă un adevăr destul de dureros pentru biserică, pentru slujitorii și credincioșii ei. Bine înțeles, nu vom cădea în greșala de a generaliza cazul dela Timișoara, ci vom cercă să stăruim în câteva cuvinte asupra cauzelor, din care a putut să izvorască asemenea triste simptome, cum și asupra datorinței ce se impune tuturor preoților noștri de a ști exploata toate momentele și toate învățămintele războiului spre a întoarce iarăș pe intelectuali *spre căile Domnului!*

*

Cetisem undeva, că în toamna anului trecut, când s'au abătut aeroplane ducătoare de pieire asupra «orașului — lumină», mulțimea de pe străzi alergă speriată în biserici, să-și plece genunchii înaintea Atotputernicului spre închinare și rugăciune. Dar s'au găsit în mulțime și de aceia, cari n'au mai știut rostii nici un fel de ru-

găciune. Nici «Tatăl nostru» măcar... A trebuit să vină această cumplită încercare asupra omenirii, care este războiul actual, ca să-și aducă aminte de căile Domnului chiar și ceice se înstrăinaseră cu totul de ele. Și nu va fi fost mic numărul lor. Căci în timpul din urmă întreagă dezvoltarea civilizației sau pseudocivilizației moderne începuse a lua o direcție detestabilă.

Uimită de enormele progrese tehnice, cuprinsă cu totul în mrejele ademenitoare ale belșugului material sau robită de patimi și fărădelegi, lumea începuse a deveni tot mai indiferentă față de înaltele și vecinicele țante ale vieții sufletești, morale și religioase. Pentru sute și mii de suflete se întunecă mereu steaua credinții. Înțelepții neamurilor, legislatorii statelor se adunau de zor la sfat și ca niște piramide egiptene se înălțau din sfaturile lor mormane de legi, în cari nu se pomenia nici cu un cuvânt măcar numele lui Dumnezeu. Savanții naturaliști, amețiți de trufia lor atotștiutoare, scriau cărți despre toate jigăniile pământului, ferindu-se a face în ele vre-o amintire de Creatorul a toate, ci preamărind numai «natura creatoare». Leghion era și mai este încă numărul celor ce se închină, ca odinioară Jidovii în pustie, vițelului de aur, dar evită a-și plecâ genunchele sau capul înaintea Mântuitorului lumii. Pe mulți îi înjosește desfrâul patimilor trupești și îi face să se târască în noroiul spurcăciunii ca niște dobitoace fără de minte. Alții iarăș sunt stăpâniți de lăcomie și pofta desmerdărilor le înlănțue toată cugetarea; ziua și noaptea își îmbuibă trupul cu mâncări și beuturi, dar nu le trece prin minte că și sufletul ar avea lipsă de hrană, de mana cerească a credinții, a înfrânării, a rugăciunii și a pocăinții. Trufia și pornirea spre risipă pe câți nu-i îndeamnă să-și împodobiască hainele și locuințele cu

scumpeturile cele mai costisitoare, dar nu-i lasă inima să dăruiască o icoană pentru casa Domnului, o cruce sau un potir, ci și când dăruiesc alții mai săraci câte ceva pentru biserică, li se întunecă gândul de mânie și în ascuns cearcă să-i desmânte pe oameni a mai dărui sfintei biserici, căci «sfinților de pe păreți și din icoane nu le trebuie de mâncare»... Câte suflete chinuite de invidie ca al fraticidului Cain nu stau pândind pe la răspântiile vieții noastre creștinești?..

Sunt fenomene generale acestea. În tot cuprinsul țărilor civilizate și creștine te izbește mulțimea lor, în cercurile culte și înalte, în sgomotul și splendoarea orașelor mari chiar mai adesea, decât în viața smerită a satelor.

Dela o vreme încoace s'a putut însă observa, că unda *indiferentismului religios* și a *materialismului otrăvitor de suflete* a început să rodească și prin părțile noastre unele porniri primejdioase pentru sănătatea morală și intelectuală a poporului nostru. Înlesnirea comunicației care face posibil contactul credincioșilor noștri cu diferite elemente străine sau înstrăinate de credința noastră dreaptă, pornirea de a imita și în bine și în rău, dar mai ales în rău, anumite forme ale vieții orășenești sau ale pseudocivilizației moderne, și anume influențe străine păgubitoare, de cari e cutropită educația unor elemente cu rol de conducere în viața poporului nostru, au contribuit ca uneori să se iviască clipe de îndoială față de astfel de rânduieli seculare ale religiei și bisericii noastre, a căror sfințenie eră până bine de curând o dogmă intangibilă pentru oricare Român de omenie și cu frica lui Dumnezeu... Această stare de lucruri eră pornită a se generaliza în mod îngrijitor. Cercetând cauzele acestui primejdios beteșug, un medic

din București, *Dr. N. C. Paulescu*, profesor universitar, face următoarea constatare: «Materialismul ateu a năpădit societatea modernă, care l-a primit orbește, drept rezultatul sau sinteza descoperirilor ei celor mai recente. El s'a servit de prestigiul științei — el care ca sistem este negația științei — pentruca să se impună mulțimii demisavanților incapabili de a-i pricepe ipocrizia. Prin-tr'ânșii el s'a introdus în școli, unde în mod laș a exploatat și exploatează candoarea și naivitatea copiilor și a tinerilor neexperimentați, cari nu au nici cunoștințe suficiente, nici spirit critic destul de dezvoltat, pentru a deosebî minciuna de adevăr — și a otrăvit astfel cu doctrinele sale răufăcătoare mai multe generații...»¹

Dacă un medic și savant de bun renume face această constatare, dacă toți oamenii cei luminați și cu scaun la cap simt, cât de primejdioasă este pornirea de a distruge sau de a slăbi măcar credința, singurul razim al sufletului în vârtejul și mulțimea suferințelor crunte, dacă în toate părțile s'a pornit o activitate stăruitoare și însuflețită pentru o vie propagandă religioasă la orașe și la sate — nu e decât foarte firesc ca și preoțimea noastră să caute a se achită de această datorință a sa, aflând leacul tămăduitor al beteșugului amintit în puterea cuvântului dumnezeesc, propovedit cu căldură și entuziasm, punându-și în lucrare toate puterile, cu cari a înzestrat-o bunul Dumnezeu și toate cunoștințele agonisite în timpul îndelungaților ani de studii, precum și mai târziu. Căci fiecare preot este dator a învăța și a se cultivă neconținut, dacă nu voiește a-și atrage asupra sa cea mai grea osândă: «*preotul, care a lăpădat știința și Dumnezeu îl va lăpădă pe el, ca să nu mai preoțească Domnului*» (Osea IV, v. 6).

¹ Cf. «Biserica ortodoxă Română» 1913, pag. 664.

Datorința preoțimii noastre culte este deci să iubească știința cea *bună*, să culeagă roadele ei dumnezești, să le strecoare în cugetarea și predica sa, să le prelucre pe înțelesul credincioșilor săi, și profitând de învățămintele cari rezultă din zguduirea și regenerarea religioasă morală, ce va produce războiul actual în toate sufletele creștine, să se pătrundă din ce în ce mai mult de importanța și necesitatea misiunii sale de propoveduire evanghelică, dându-și silința fiecare preot să îndeplinească cu vreme și fără de vreme această sfântă misiune a sa, dupăcum îl ajută puterile, dupăcum îi dictează priceperea și dupăcum îl stimulează râvna sa duhovnicească! Aceasta e datorința cea mai de căpetenie a preoților, pentru că ei sunt răspunzători, înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, de *credința* turmei încredințate lor spre păstorire. Duh apostolesc și atitudine fără șovăire e de lipsă spre a îndruma sufletele pe calea cea dreaptă, dar grea a virtuților. Nu «plecăciune» față de cei puternici, nici zimbete umilite față de cei vrăjmași, nici tergiversare în fața problemelor capitale, ci îndrăzneală și energie neînfrântă, știință luminată, cuvânt puternic și biruitor — sunt mijloacele neapărat de lipsă fiecărui preot cult, care nu vrea să-și ia în bătaie de joc misiunea sa sfântă. Să muncim cu toții fără încetare și fără prea multă considerație la răsplata materială, ce vom primi pentru munca aceasta.

Binele sufletesc, ce va rezultă pentru poporul nostru din această activitate propoveduitoare a preoților săi, se va inveda mai târziu, după *decenii* de stăruință și muncă jertfitoare în această direcție, căci este o lege naturală, confirmată prin multe experiențe, în virtutea căreia *răul progresează repede, iar binele foarte încet*. Incet, dar sigur. Și oricât de târzie ar fi roada ostene-

lelor și oricât de puțină răsplată în lumea aceasta, preoțimea noastră pornită odată pe această cale mântuitoare nu trebuie să slăbească în zelul său, nici să descurajeze din cauza greutăților, ce va întâmpina uneori cuvântul ei propoveduitor, ci fiecare greutate, orice piedecă i s'ar ivi în cale, s'o considere ca un nou stimulent de a-și încorda puterile, de a-și potența activitatea spre a face să se reverse cu îmbelșugare binecuvântările Evangheliei lui Hristos asupra *tuturor* credincioșilor bisericii noastre.

«Creștinismul este în societățile moderne un *predicator necesar* și *unic* de cuviință, blândețe, omenie, cinste, bunăcredință și dreptate, pe care nu-l poate înlocui în această calitate nici rațiunea filozofică, nici cultura artistică și literară, nici chiar onoarea feudală și cavaleriească ori vre-un cod de legi, vre-o administrație sau vre-un guvernament». (H. Taine).

Având deci preoțimea noastră la îndemână acest instrument necesar și unic de a stăpâni sufletele, acest izvor veșnic neseecat de a întineri și înălța vieța poporului nostru spre culmea destinațiunii sale, ar face un păcat de nespusă greutate, dacă ar lăsa în părăginire ogorul, din care pe lângă stăruință dreaptă și cinstită ar putea răsări cea mai încântătoare holdă a vieții creștinești.

Deaceea sfatul nostru pastoral, care se îndreaptă spre toți ceice au urechi să auză și minte să înțeleagă, e acesta: prin puterea cuvântului dumnezeesc, propoveduit cu entuziasm și în mod convingător să încerce fiecare preot al nostru a-și face datoria *deplin*, întărind sufletul poporului nostru și al *conducătorilor* lui în credință și zidind prin aceasta în fiecare credincios al său o cetățenie nebiruită, sporind astfel energia vitală a bi-

sericii și a neamului. Căci după cuvântul lui John Stuart Mill, «*un om care are credință este o putere socială egală cu nouăzeci și nouă de oameni, cari nu au decât interese*». Prin predica lor luminată și stăruitoare, preoții zilelor noastre sunt datori a întări astfel sufletele credincioșilor și a le înarmă cu pavăza credinții, ca nici un soi de interese trecătoare și meschine să nu poată îneca și năpădi, ca spinii din parabola sămănătorului, sămânța cea bună a vieții și puterii sufletești.

Intre orice împrejurări vitrege sau amenințătoare să rămână sufletul biruitor și neclintit pe *piatra credinții*, căci — după o vorbă veche și adevărată — nimic nu e mai scump omului ca sufletul, nici înălțimea domniei, nici dulceața puterii, nici stăpânirea de bogății. Spre întărirea bisericii și a poporului nostru cerem deci *cât mai multe* suflete pline de *credință* și *cât mai puțini târgoveți* covârșiți numai de *interese!*

Dr. Ioan Lușaș.

„Multe feluri de chei“.

«De câteori ies de acasă, chemat de slujba mea pastorală, totdeauna iau cu mine multe feluri de chei», — aceasta eră vorba pe care adeseori o repetă un vestit păstor de suflete. Prin această vorbă el voiă să zică atât, că pe fiecare credincios trebuie să-l trateze ținând seamă de individualitatea ce o are, pentruca cu atât mai ușor să-l poată povățui pe cărarea vieții creștinești. Cu o singură cheie nu poate deschide inimile tuturor credincioșilor pentru primirea adevărului mântuirii. Unuia îi folosește păstorul de suflete tratându-l cu severitate, altuia sfătuindu-l cu blândețe; pe unul îl întoarce dela rău amenințându-l cu dreptatea legii, pe

altul încălzindu-l cu iubirea evangheliei. Unul are trebuință de învățare, altul de mângâiere, al treilea de îndemnare, al patrulea de mustrare etc. Și, dacă nu tratezi pe fiecare după trebuințele *lui* sufletești și după individualitatea ce-o are, nu ajungi la rezultat bun.

Păstorul de suflete trebuie să facă ca grădinarul cel iscusit, care știe că fiecare dintre multele plante ce le cultivă are trebuință de o îngrijire deosebită. Uneia îi priește umezeala, alteia pământul uscat; uneia îi place la soare, alteia la umbră; trupina uneia o taie scurt, alteia îi lasă cotor lung etc. Iar dacă nu ține seamă de modul de traiu al singuraticelor soiuri de plante, nu va obține roadele dorite.

Aceiași procedură trebuie să o observe și învățătorul în școală. Ar greși acel învățător care, dintr'un exagerat sentiment de dreptate, ar aplică aceiaș măsură și ar trată la fel pe toți copiii. Școala nu poate avea scopul să niveleze deosebirile dintre copii, suprimându-le însușirile individuale și modelându-i pe toți după acelaș tip, căci în acest chip ea ar înăbuși în sufletul copiilor cele mai originale și mai vii elemente. Ci școala e datoare să respecte individualitatea copiilor și astfel să-i îndrume și formeze în direcție bună. Dar câte greșeli nu se fac împotriva acestui principiu al tratamentului individual și, în urmare, împotriva desvoltării sufletești a copiilor? În multe cazuri ar fi fost mai folositoare o vorbă plină de iubire, decât o mustrare, un cuvânt de îndemnare spre bine, decât o pedeapsă. E foarte sărac în daruri acel educator, care dispune numai de o singură cheie și cu aceia vrea să deschidă inimile tuturor ucenicilor săi.

Duhovnicul unei închisori ne istorisește două cazuri din practica sa pastorală, foarte potrivite pentru a

ne ilustră principiul tratamentului individual al sufletelor. În închisoarea la care funcționa el ca duhovnic, se găsea închis într-o celulă un păcătos foarte împietrit, care la toate cuvintele și întrebările ce i-le adresa încrețea fruntea și-și încruntă privirile, fără să scoată o singură vorbă. Ori câtă trudă și-a dat zelosul duhovnic, n'a putut găsi cheia cu care să deschidă inima pecetluită cu șapte peceti a acestui păcătos. La o ocazie, un bătrân cu pletele cărunte și cu privirea blândă din care strălucea bunătatea unei sincere inimi de creștin, vizitând închisoarea a intrat și în celula aceluia păcătos. Fără să știe cu ce fel de om are de-a face, s'a apropiat de el, s'a așezat pe patul lui de scânduri, i-a dus mâna prietenește pe după cap și a început să-i vorbească astfel: «Sărmanii de noi oameni păcătoși, într'adevăr nemărginită este grația cea mântuitoare alui Dumnezeu, care ne cheamă și pe noi la pocăință!» Când a auzit bietul om cuvintele «sărmanii de noi oameni păcătoși» a început să ofteze adânc, șiroaie de lacrimi i-au udat obrazii, iar după ce s'a mai liniștit și s'a înseninat la față, i-s'a deschis glasul și a spus cât de mult se dorește după pacea inimei.

Văzând preotul închisoarei acest rezultat, și-a zis: «Iată, iubirea este cheia fermecată, cu care poți deschide toate inimile».

Dar în curând i-a fost dat să se convingă că lucrul nu stă tocmai așa. Păcătosul care dăduse semne de pocăință, nu peste mult timp s'a arătat din nou stăpânit atâta de răutate și îndărătnicie, încât toate cuvintele duhovnicului său, oricât de călduroase și binevoitoare erau, le primea cu dispreț vădit, ba cu cât mai prietenos se arăta preotul, cu atât mai batjocoritor și mai îndrăcit se purta păcătosul față de el.

Intr'o zi preotul i-a povestit întâmplarea aceasta unui prieten al său. Acesta, și el preot, i-a răspuns: «amice, du-mă odată și pe mine la acel om, ca să fac și eu o încercare cu dânsul». Și fiind adus la el, a început să lovească cu «ciocanul legii», în «duhul și cu puterea lui Ilie», inima împietrită a păcătosului. Acesta, văzându-și icoana dureroasă a inimei sale sfârticate în bucăți de mulțimea răutăților, s'a cutremurat în întreaga ființă și, ca și ceice au ascultat predica apostolului Petru din ziua cincizecimeii, a întreat: «ce să fac, ca să mă mântuesc?». Adus la acest simțământ al dorinței după mântuire, a putut fi întrebuițată față de dânsul iarăș cu succes cealaltă cheie, cu care se poate deschide vistieria harurilor evangheliei.

Cel mai mare măestru și exemplu al păstorilor și în ce privește aplicarea principiului tratării individuale a sufletelor, — a fost Mântuitorul. Ca medicul cel iscusit, El știă să dea fiecăruia medicina de care avea trebuință spre vindecare. Pe fariseii cei trufași i-a înfruntat cu asprime; pe păcătoșii întorși spre căință i-a mângăiat și li-a întins mână de ajutor ca să iasă din păcate; pe unul, care se îmbiă să i urmeze oriunde va merge, l'a făcut să-și tragă mai bine seama cu celece aveau să-l aștepte; pe altul, care nu se putea hotărî să vină după dânsul, l'a învitiat și încurajat. Mântuitorul a aplicat multe feluri de chei ca să deschidă inimile oamenilor pentru darurile bogate ce le împărțeă.

Dar pentruca preotul să aplice cu succes principiul pastoral al tratamentului individual, trebuie să aibă ochi ageri pentru problemele și necesitățile vieții sufletești a oamenilor de toate categoriile. Această superioară însușire a oricărui bun păstor se poate învăța studiind îndeosebi două cărți: cartea sfintei Scripturi și cartea sufletului omenesc.

Nichita Albu.

Nădejdea și încrederea în Dumnezeu.

— Predică pentru timpul războiului. ¹ —

„Bine este a nădăjdui spre Domnul“.

Ps. 117, 8.

Iubiți creștini!

Ostașii de pe câmpul de luptă sunt înarmați cu tot felul de arme, ca să biruească pe dușmani. Dar oare noi, cei cari am rămas acasă, nu ne găsim și noi într'o luptă destul de grea, ca să biruim jertfele mari ce ni se cer, să biruim poverile și năcazurile ce cad asupra noastră, să biruim amarul durerilor ce ne apasă inimile noastre? Cât de bine trebuie să fim înarmați și noi, ca să putem purta această luptă cu izbândă! Câtă credință și răbdare și tărie de suflet și călcare pe inimă ni se cere, ca să biruim în lupta fără zângănit de arme, dar totuș atât de apăsătoare, pe care avem să o purtăm noi cei rămași la vetrele noastre! Dar dintre aceste arme ale sufletelor noastre, nu trebuie să lipsească cea mai însemnată, anume: *nădejdea și încrederea deplină în bunul Dumnezeu*. La această armă ne îndrumă psalmistul când ne dă învățătura limpede și la 'nțeles:

«Bine este a nădăjdui spre Domnul».

Cine va trage la îndoială că, într'adevăr, bine este, ba mai mult: *măreț* lucru este să ai o nestrămutată nădejde și încredere în Dumnezeu? Chiar și în vremuri de pace, când vieața se scurge liniștit, e mare lucru să trăiești având în inima ta convingerea: «Domnul e păstorul meu și nimica nu-mi va lipsi» (Ps. 22, 1). Indoit de mare și prețioasă e însă o asemenea convingere în vremuri ca cele de astăzi. Astăzi, când se poartă cel mai crâncen și mai înfricoșat războiu din câte s'au pomenit vreodată în lume, când între milioanele de pe câmpul de luptă sute de mii de frați de-ai noștri — floarea popoului nostru — stau în ploaia de gloanțe și 'n bătaia

¹ Din volumașul de *Predici pentru timpul războiului*, ce e sub tipar.

tunurilor, iar în noi cei de acasă tremură inimile pentru vieața lor și pentru nesiguranța zilei de mâine: nu e într'adevăr lucru vitejesc să privești totuș cu încredere în viitor și să zici: «Turburatu-s'au neamurile, plecatu-s'au împărățiile... clătitu-s'a pământul: Domnul puterilor cu noi (Ps. 45, 7—8)... Domnul tărie poporului său va da, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace» (Ps. 28, II)? Astăzi, când sufletele noastre sunt întunecate de griji și de năcazuri, când sunt copleșite de dureri și de întristare, se poate închipui un razim mai puternic decât acesta: «Domnul este luminarea mea și mântuitorul meu, de cine mă voiu teme? Domnul este scutitorul vieții mele, de cine mă voiu înfricoșă?» (Ps. 26, 1). Intr'adevăr, măreață, înălțătoare și întăritoare de inimi este o asemenea nădejde și încredere în Dumnezeu.

Dar să recunoaștem totodată că ea este și *greu* lucru. De câteori ni-a slăbit curajul inimei, chiar și numai în fața unor mici încercări? Când suferințe au venit peste tine și ai tăi, când planurile tale nu ți s'au izbândit, când așteptările te-au înșelat și amăgiri amare ai avut să înduri, cât de repede ți-ai plecat fruntea, cât de repede ți-s'a veștejit nădejdea și ți-s'a clătinat încrederea! Ce să zicem apoi despre zilele acestea, când lumea e cuprinsă de flacăra războiului, când popoarele vreau să se zdrobească unele pe altele, când zeci și sute de mii de oameni au fost uciși de semenii lor: să mai credem oare și acum, că ochii Domnului sunt peste tot pământul, că mâna lui Dumnezeu cârmuește totul, că inima lui Dumnezeu va chivernisi toate spre binele oamenilor? Să mai credem oare și acum, că nici o vrabie nu cade pe pământ fără știrea Tatălui ceresc, că nici o pușcătură nu se șloboade în luptă fără voia Lui, că și perii capului nostru sunt numărați (Mat. 10, 29—30) și că nimic, nimic nu se întâmplă fără de cunoștința și încuviințarea lui Dumnezeu? Intr'adevăr, mare și îndrăzneată credință este aceasta!

O asemenea credință vitejască, o asemenea nestrămutată nădejde și încredere în Dumnezeu *ne trebuiește* nouă astăzi, căci numai pe această stâncă nebiruită ră-

zimându-ne cu sufletul, vom putea zdrobi valurile înfuriate ce s'au ridicat împotriva noastră.

Dar oare *e cu putință* o asemenea nădejde și încredere în Dumnezeu? Când îmi pun această întrebare, înaintea ochilor mei sufletești îmi răsar marile pilde de neșovăitoare nădejde și încredere în Dumnezeu din trecut. Marele apostol al neamurilor, sf. Pavel, din mijlocul strâmtorărilor celor mai grele, așa vorbește: «De este Dumnezeu pentru noi, cine va fi împotriva noastră?» (Rom. 8, 31). Sfinții și mucenicii pe cari îi cinstește biserica creștinească au fost tot atâția viteji nebiruiți în nădejdea și încrederea lor în Dumnezeu. Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei, cu această armă întărindu-și sufletul a biruit în multele răboaie ce le-a purtat și după fiecare biruință ridică câte-o biserică ori mănăstire în semn de mulțumită pentru ajutorul ce l-a primit dela Dumnezeu. Ascultați apoi cu câtă smerenie plină de încredere în Dumnezeu vorbește Mihaiu Viteazul către dușmanii săi: «Incât pentru nestatornicia norocului, zice el, știu că sunt om, dar știu încă că Dumnezeu ajută războaiele drepte, c'am luat armele pentru lege; că el va întări pe ceice se luptă pentru dânsul și va prigonii pe ceice-l vând». Și, ca să ne apropiem de timpul nostru, oare fericitul mitropolit Șaguna ar fi putut lupta atâta pentru câștigarea drepturilor noastre bisericesti și naționale, fără să-și întărească curajul inimei prin o mare nădejde și încredere în Dumnezeu?

Cine nu simte, că oamenii cari au aceste virtuți în sufletele lor, sunt oamenii cei într'adevăr liberi, puternici și fericiți? De astfel de oameni avem noi trebuință și astăzi, ca din curajul lor să prindă curaj toți cei slabi de înger și neîncrezători!

Și noi într'adevăr avem temeiul ca să fim cu toată încrederea în Dumnezeu. Cercetând dela un capăt până la celalalt istoria poporului românesc, pe fiecare pagină găsim adevărate cuvintele psalmistului: «Spre tine au nădăjduit părinții noștri, nădăjduit-au, și i-ai izbăvit pe dânsii» (Ps. 21, 5). Având această vădită dovadă a trecutului despre purtarea de grijă a lui Dumnezeu față

de poporul nostru, putem nădăjdui, că Dumnezeu nu ne va părăsi nici astăzi și nici în viitor, dacă nici noi nu ne vom înstrăina de dânsul. Dumnezeu nu lucrează nimic fără de scop. Prin urmare, dacă a trecut poporul românesc prin atâtea primejdii și strâmtorări și l-a scos la lumina veacului al XX-lea, a făcut-o aceasta de bună seamă ca să-i hărăzească un scop frumos, să-i încredințeze o menire strălucită în planul înțelepciunii cu care cârmuește neamurile pământului. Această mare nădejde și încredere în Dumnezeul părinților noștri se cuvine să o avem cu toții. Deci sus inimile!

Eu cred însă că fiecare creștin poate găsi chiar în a sa viață destule temeieri, ca să-și pună încrederea în Dumnezeu. Eu nu-ți cunosc, iubite creștine, pătaniile prin cari ai trecut tu, dar aceasta una totuș o știu, că, dacă ai fost cu luare aminte la cele ce s'au petrecut în sufletul tău și în viața ta, atunci tu poți spune limpede: «iată atunci am simțit bunătatea mântuitoare alui Dumnezeu, atunci m'a ocrotit dreapta lui sfântă!» Și dacă e așa, nu trebuie oare să faci încheierea, că Dumnezeu, care te-a apărat în trecut, nu te va părăsi nici în viitor, dacă nici tu nu-ți vei uita de dânsul?

Dar noi avem pentru nădejdea și încrederea noastră în Dumnezeu o garanție și mai puternică: e garanția pe care ni-o dă însuși Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos. O, cetiți cu luare aminte luminoasele și mângăitoarele cuvinte ale Mântuitorului din predica de pe munte: cu glas dulce ne spune El să privim la crinii câmpului, cari se îmbracă în podoabe mai altfel decât Solomon, și la pasările cerului pe cari Tatăl le hrănește, pentruca apoi să ne pună întrebarea: «au nu sunteți voi cu mult mai aleși decât acelea?» (Mat. 6, 26). Cum ne încredințează că nici o durere a sufletului nostru și nici un suspin al inimei noastre nu rămâne ascuns înaintea Tatălui celui ceresc, care «știe celece vă trebuiesc vouă, mai înainte de ce cereți voi dela dânsul» (Mat. 6, 9). Cum ne îndeamnă să cerem, asigurându-ne că ni-se va da, să batem, că ni-se va deschide și peste toate cum ne pune pe buze cel mai

scump nume alui Dumnezeu, zicându-ne: «așa să vă rugați voi: Tatăl nostru, carele ești în ceriuri» (Mat. 6, 9).

Să săpăm adânc în inimile noastre în vremurile de acum aceste mângăioase cuvinte, ca să alungăm cu ele toată grija și descurajarea și să ne întărim sufletele cu nădejdea și încrederea în Dumnezeu!

Dar Mântuitorul nu ne-a lăsat numai vorbe, ci ne-a arătat totodată și cea mai strălucitoare *pildă* de încredere în Dumnezeu. Deși pentru toată bunătatea și iubirea sa n'a secerat decât nepăsare, dușmănie și ură de moarte, totuș Mântuitorul nici măcar într'o singură clipă de vieața sa pământească nu s'a îndoit de înțelepciunea lui Dumnezeu și nu s'a clătinat în iubirea față de El. Când dușmanii îl amenințau și când toți ai săi l'au părăsit, El zice: «nu sunt singur, că Tatăl cu mine este» (Ioan 16, 32). Ba chiar și prin întunecul și groaza morții se întinde după mâna Tatălui și nu se lasă de ea: «Părinte, în mâinile tale dau duhul meu» (Luca 23, 46).

Dar moartea Mântuitorului nu e numai o pildă de vitejescă încredere în Dumnezeu, ci ea este totodată izvorul cel sfânt al adevăratei încrederi în Dumnezeu, căci prin ea ni-s'a arătat în modul cel mai minunat nemărginita iubire și milostivire a lui Dumnezeu față de noi oamenii. Prin Domnul nostru Isus Hristos și prin moartea sa de pe cruce ne întinde Dumnezeu nouă, oamenilor păcătoși, mâna sa cea mântuitoare și plină de har, prin ea ș'a întors spre noi inima sa cea părintească, și celce se leagă de ea cu credință, acela poate să salte de bucurie și să zică: «Vedeți ce fel de dragoste ni-a dat nouă Tatăl, ca *fiii lui Dumnezeu* să ne numim» (I Ioan 3, 1).

Și dacă ai în inima ta această convingere tare: «*Dumnezeu e Părintele meu, iar eu sunt copilul lui*» — atunci ce bine mai mare vrei să câștigi? Din această convingere izvorește și adevărata încredere în Dumnezeu. Căci, dacă eu sunt încredințat că sunt fiu a lui Dumnezeu, atunci nu mă tem că mă va uita și mă va părăsi ori îmi va trimite ceva spre pierzarea mea; atunci în fiecare clipă mă știu sub scutul lui Dumnezeu,

mă știu ocrotit de mâna Lui, care-mi împarte numai daruri bune. Spuneți-mi o grijă, spuneți-mi o sarcină, pe care n'aș putea-o purta, având această tărie în sufletul meu?

Dar fiindcă nădejdea și încrederea în Dumnezeu e o comoară atât de prețioasă și de strălucită a sufletului nostru, ea nu ne cade în suflet așa de sine, ci noi trebuie să ne străduim după ea, ca s'o câștigăm. Pentru câștigarea acestei comori vreau să vă dau de încheiere trei sfaturi.

Cel dintâiu este: *luptați împotriva păcatului!* Nădejdea și încrederea în Dumnezeu izvoarește, după cum am spus, din legătura noastră cu Dumnezeu. Ei bine, de Dumnezeu ne poate despărți numai un singur lucru, și acel lucru nu este sărăcia, nici primejdia, nici războiul, nici năcazurile, ba nici chiar moartea, ci e — păcatul. Prin urmare ridicați săbiile voastre împotriva tuturor relelor și păcatelor cari se pun între voi și Dumnezeu și cari nu vă lasă să ajungeți la încredere și la pace sufletească!

Al doilea sfat este: *să vă rugați!* Vor fi și lucruri de acelea cari se câștigă și fără rugăciune, dar la încredere în Dumnezeu nu putem ajunge fără să ne rugăm pentru ea. În aceste zile grele multe cereri și dorințe intră în inima noastră, totuș rugăciunea cea mai plăcută lui Dumnezeu este: Doamne, întărește-mi credința, sporește-mi nădejdea și umple-mi inima cu simțământul încrederii și iubirii față de Tine, ca să înțeleg, că Tu ești ocrotitorul și mântuitorul meu!

Al treilea sfat ce Vi-l dau este: *deprindeți-vă la încredere în Dumnezeu!* Deprindeți-vă la ea și vi-o puneți la încercare mai întâiu în lucruri mici, în greutăți și griji neînsemnate, pentruca să stați neclintiți în ea când Dumnezeu vă va pune la încercări mari. Celce este credincios în lucruri mici, va fi credincios și în cele mari.

«Nu lăpădați dară încrederea (nădăjduirea) voastră!» — așa ne îndeamnă apostolul (Evrei 10, 35) Ce fel de ostaș ar fi acela, care și-ar arunca armele în mij-

locul luptei? Cu un astfel de ostaş ne-am asemăna şi noi, dacă ne-am lăpăda de arma încrederii în Dumnezeu. Dar nu! în aceste vremuri mari şi grele noi nu vrem să fim ca ceice n'au nădejde şi sunt îndoelnici cu sufletul, ci cu deplină încredere în Dumnezeu vom înfruntă orice ar veni peste capetele noastre şi chiar de vom fi puşi în răscrucea tuturor patimilor, din adâncuri vom strigă către Tine Doamne: Doamne auzi glasul celorce în Tine nădejdea şi încrederea lor şi-au pus. Amin.

După I. Kessler.

Dr. N. Bălan.

+

La Bunavestire.

*«Duhul sfânt se va pogori peste Tine şi
puterea Celui de sus Te va umbrî» (Luca 1, 35).¹*

I. Strămoşii noştri, Adam şi Eva, călcând porunca dumnezeiască, au alunecat, au căzut, s'au rănit.

Căderea lor: păcatul; rana lor: pierderea bunătăţilor primite dela Ziditorul lor, moartea!

Din cei mai fericiţi, cari se asemănau cu Îngerii, ei ajung cei mai nefericiţi. Căci ce nefericire mai mare se poate închipui, decât lipsirea de toate bunătăţile raiului pământesc şi de sfintele daruri sufleteşti, pe care ei le-au avut din belşug, şi, prin uşurinţă de minte, le-au pierdut!?

Dar Părintele ceresc, care este iubirea, bunătatea şi mila personificată, când a văzut nenorocirea în care cea mai aleasă şi mai iubită a Sa făptura a căzut, s'a înduioşat, I-s'a făcut milă de ea, şi a mângăiat-o. Cât pentru bunătăţile pământeşti a pus în vedere lui Adam că prin muncă îşi va **câştigă** pânea, pe care în raiu o avea de-a gata. Iar, cât pentru bunătăţile sufleteşti: că va trimite pe Mântuitorul Care să-i ridice din prăpastia păcatului, din întunec şi să le vindece rana, dându-le vieaşa pierdută.

Şi, cum cuvântul Părintelui s'a împlinit îndată, cât pentru pierderea darurilor materiale, aşă trebuiă să se împliniască oarecând şi pentru cele spirituale.

¹ Predică ținută în Catedrala Mitropolitană din Bucureşti la 25 Martie 1913.

Și, mult și încordat au așteptat ss. Patriarhi și Proroci venirea Celui făgăduit; dar ei s'au învrednicit să-L vadă numai cu ochii sufletești, ca în vis, nu și cu cei trupești.

Arătarea de fapt, erà o Taină cunoscută numai Tatălui Ceresc. Ea aveà să se întâmple atunci, când va fi sosit plinirea vremii.

II. După un lung șir de vremuri, în care urmașii lui Adam și ai Evei au gemut purtând jugul greu al robiei întunerecului, iată «*Taina cea din veac ascunsă și de Ingeri neștiută*» se descopere: se ivesc razele aurorii vestitoare de răsărirea Soarelui, Care aveà să lumineze întru întunerec, să încâlzească inimile și să vindece rana cea grea.

Prima rază a aurorii cerești am văzut-o cu șase luni în urmă, strălucind și binevestind în biserica din Ierusalim.

Acolo sf. Arhanghel Gavriil vestește primul cuvânt vestitor de venirea Celui făgăduit, — un început de veste bună de *Bunavestire*.

A doua rază a aurorii înveselitoare de lume, răsare nu în Ierusalim, în cetatea marelui împărat, ci în Nazaret, un oraș în Galileea cea cuprinsă de întunerec; nici în biserică, în casa Domnului, ci în sanctuarul virginal al unei fetești abia adusă din biserică, unde a copilărit dela vârsta de trei ani.

Fetița este sf. Fecioară, despre Care prorocise sf. Proroc *Isaia* zicând: «*Iată, Fecioara în pântece va aveà și va naște fiu și vor chemà numele Lui: Emanuil, ce se tâlcuiește: cu noi Dumnezeu*» (Isaia 7, 14).

Pe aripile gândului nostru, cu evlavie și cu sfânt respect, veniți să sburăm peste veacuri în țările răsăritului, să ne oprim în *Nazaret*, să intrăm și noi în odaia *sfintei Fecioare*, să vedem, să auzim, și să ne minunăm și învățatură să luăm.

Priviți: sf. Fecioară e încă o copilă fragedă. După obiceiul locului Ea își petrece timpul retrasă în odaia Ei, în care se ocupă cu lucrul de mână, cu rugăciunea și cu cetirea sf. scripturi. Acum Ea e adâncită în cetirea din prorocia sflui Proroc *Isaia*.

Dar iată: Ea-și ridică ochii, ca spre a gândi asupra celor cetite. În acel moment se vede învăluită în o lumină extraordinară, iar înaintea ei un tinăr, ființa căruia întregă răspândește lumină,

Tinărul este sf. *Arhanghel Gavriil, căpetenia oștilor cerești*. El este minunat la vedere și înfricoșător prin măreția lui.

El salută pe Fecioară cu cuvintele: «*Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu Tine: binecuvântată ești Tu între femei...*»

Și, dacă la vederea maiestății orbitoare a Arhanghelului, bătrânul și mult încercatul preot *Zaharia* «*s'a spăimântat și frică a căzut peste el*», nu ne va prinde mirarea, văzând pe tinăra fecioară că se sparie și nu e în stare a-și da seama, ce poate să fie: realitate ori viziune. Sf. Arhanghel Gavriil îi vede turburarea. El încearcă să o liniștească: «*Nu Te teme*» îi zice, «*că ai aflat dar la Dumnezeu: Tu vei naște fiuu, și vei chema numele Lui Iisus!*»

La auzul acestor cuvinte, a acestei *Bunestiri*, sf. Fecioară exprimă îndoiala, neîncrederea Sa în realizarea celor anunțate. Ea, întemeiată pe sfintele și nestrămutatele legi ale firii, zice: «*Eu sunt fecioară; nu se poate să nasc fiuu.*»

Când sf. Arhanghel a dus aceeași bunăvestire preotului *Zaharia*, și acesta s'a îndoit, n'a crezut cuvântului îngeresc, atunci el, bătrânul preot a fost pedepsit cu muțenie. Când însă aceeași îndoială o arată sf. Fecioară, pe Ea Arhanghelul nu o pedepsește.

Pentru ce?

Răspunsul este simplu: *Zaharia*, în lunga sa activitate preoțească se ocupase mult cu ss. Scripturi. El trebuia să știe că tocmai în acel timp după prorocii, avea să se nască *Mesia, Mântuitorul lumii*, că înaintea Mântuitorului era hotărît să vină un *al doilea Ilie*, și că *Acela*, Care a făcut legile firii, le poate schimba, poate face abatere dela ele după buna Sa plăcere. Și, fiindcă toate aceste *Zaharia* trebuia să le știe, și totuși, în spaima sa, zăpăcindu-se, ș'a îndoit, — sf. Arhanghel Gavriil, ca mai marele preotului l'a pedepsit pe acesta zicând: gura, care a rostit îndoiala și neîncrederea în cuvântul meu, va rămâne mută, până când se vor împlini cele făgăduite de mine, după porunca lui Dumnezeu.

Altfel stă însă lucrul cu sf. Fecioară.

Mai întâiu dela Ea nu se cerea că cunoască prorociile, cum trebuia să le cunoască *Zaharia* apoi sf. Fecioară, prin faptul că încă din sinul maicii Sale Ea era aleasă să fie împărăteasa ceriului, mama lui *Dumnezeu-Fiul*, era neasemănat mai mare

decât toate cetele Ingerilor și ale arhanghelilor, cari Ei îi erau supuse, fără ca ea să biruească.

Ori cât de strălucit și de măiestos este sf. Arhanghel Gavriil, el este mic încă de tot în fața stăpânei sale, a sfintei Fecioare. Înaintea Ei, el stă smerit, ca un servitor cuviincios; deci nu poate face alta, decât cu sfială, cu respect să-și dumească Stăpâna

El îi zice respectuos: Da, ai dreptate. După legile, pe care «*Tatăl le-a pus întru a Sa putere*», fecioara nu poate să nască fiii. Cu Tine însă se schimbă «*rânduiala firii*». Căci, Celce a făcut firea și legile ei, întru Tine le schimbă, prin Tine face abatere, ca să-și arate iubirea, mila și slava Sa. Tu vei zemisli rămânând fecioară, deoarece «*Duhul sfânt se va pogori peste Tine și puterea Celui de sus Te va umbri*».

Duhul sfânt pogorîndu-se peste Ea, va curăți și sfinți sinul Ei, ca să poată primi și sălășlui într'ânsul pe Fiul lui Dumnezeu.

Iar de puternica *umbrire a Celui de sus*, Ea, sfânta Fecioară, aveà neapărată lipsă, căci

1. Ea, fiind fată și născând prunc, după asprimea legii lui Moise, trebuià să fie omorâtă cu pietri de cătră ceice nu știau Taina zemisirii Ei. Și, deci, spre a o feri de urmările legii, puterea Celui de sus aveà să o apere, făcând să treacă înaintea norodului ca *soție legiuită a bătrânului teslar Iosif*;

2. Cel născut dintr'ânsa, încă la nașterea Sa aveà să fie luat la goană. Pentru răpunerea Lui, Împăratul Irod aveà să scalde în sânge de prunci Vitleemul și hotarâle lui. Ca și Fecioara Maria să-și poată mântui Fiul, puterea Celui de sus aveà să-i vină în ajutor, să o pună afară de orice influență a puterii tiranului, să o ducă în Egipt;

3. Puterea Celui de sus trebuià să o umbrească, să o ajute, ca Ea să poată purtă în pânțece în «*Sicriul cel sfânt*» fecioresc și să nască pe Fiul Ei, pe *Fiul lui Dumnezeu, rămânând Fecioară curată*.

Da, *Dumnezeu Cuvântul* se va sălășlui în pânțelece Tău, îi zice sf. Arhanghel Gavriil, și în acel moment, «*împreună cu glasul s'a întrupat Stăpânul tuturor*».

În virtutea acestei întrupări: Dumnezeu Cel necuprins, Carele Însuși cuprinde totul, se cuprinde în sânul strămt al

sfintei Fecioare. El ia fire de om mărginit, rămânând Dumnezeu nemărginit.

Iar sf. Fecioară zemisleşte și rămâne fecioară, naște, devine mamă, și totuși fecioară curată rămâne.

Minunea se arată, deci împătrită: patru minuni se împreună, spre a ne arăta, în toată strălucirea ei, marea Taină, ce se săvârşește astăzi: *Zemislirea lui Dumnezeu Cuvântul în sinul sfintei Fecioare.*

În adevăr: minunea minunilor, mai pe sus decât toate minunile.

«*Taina cea din veac ascunsă și de Ingeri neștiută*», acum se descopere prin o împătrită minune.

Cum se poate închipui această împătrită minune?

Înainte acestei întrebări, luminații de Dumnezeu sfinți Părinți au rămas muți. Tot ce ne pot ei spune este că «*Nu suferă Taina ispitire*». Nu suferă, nu se pricepe și nu se desleagă decât numai cu ajutorul credinței. O înțelege numai celce crede cu toată inima în adevărul nepătruns de mărginita minte omenească, dar descoperit de sf. Scriptură.

Că credința luminează mintea spre înțelegerea minunilor și a Tainelor lui Dumnezeu. Din contră: necredinciosului Taina, ca și minunea, îi este o carte închisă, pecetluită, după cuvântul sf. Proroc: «*De nu veți crede nici nu veți înțelege*» (Isaia 7, 9).

Taina aceasta, după cântarea de veselie a sf. noastre Biserici este «*începutul vieții noastre creștinești*». Din ea decurge și se desvoaltă ca un râu cristalin, răcoritor și de vieată dă-tător întreagă descoperirea dumnezească a Testamentului nou.

Dă, *Bunavestire* este începutul mântuirii noastre. Pe ea o și prăsnuim cu deosebită bucurie și veselie, cu sfântă evlavie, închinându-ne cu smerenie, atât *Celei ce astăzi s'a proclamat împărăteasa ceriurilor*, cât și *Celui ce s'a sălășluit în precuratul și sfințitul Ei sân.*

III. Fiindcă, după mărturisirea sfântului Apostol Pavel: «*toate câte s'au scris, spre învățătura noastră s'au scris*» (Rom. 15, 4), să cercetăm și să vedem ce învățatură îndeosebi practică găsim în cele scrise despre marea și mult înveselitoarea noastră sărbătoare de astăzi, despre Bunavestire.

Punctul cel mai luminos, dacă se îngăduie asemănarea din minunata descriere, îl formează sf. *Fecioară Maria*.

Tot ce Ea face, tot ce Ea zice, pentru noi este învățătură. Din multele învățături ce Ea, ca o maică iubitoare, ne dă prin luminoasele Ei exemple, să scoatem la iveală numai una, care ni-se impune prin actualitatea ei.

În odaia ei virginală Ea, o fetiță de 14—15 ani, *eră profundată în cetirea sfintei Scripturi*, în momentul când sf. Arhanghel Gavriil s'a înfățișat înaintea Ei.

Iată pilda luminoasă de învățătură mântuitoare pentru noi toți, dar mai ales pentru tinerime: *cetirea cu râvnă a Sfintei Scripturi*.

Și ne punem acum întrebarea: se urmează această frumoasă pildă? Cetim noi, cetește tineretul nostru sf. Scriptură? Ne adăpăm noi, se adapă tinerimea noastră din apa vieții, pe care ni-o dăruiește cu îmbelșugare Cuvântul lui Dumnezeu?

O, nu, nu, și iarăș *nu!*

Dar dacă nu se cetește sf. Scriptură, în timpul acesta, în care, ca nici odată până acum, cartea este așa de răspândită, — ce se cetește, cu ce hrană sufletească ne hrănim noi, se hrănește tineretul nostru? — Mi-e groază să răspund!

Căci nici când, ca în timpul nostru nu s'a adeverit întreagă însemnătatea prorociei sf. *Apostol Pavel*, care (II. Tim. 4, 3, 4) zice: «*Că va fi vreme, când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi, ci, după poftele lor își vor alege învățători, gâdă-lindu-i la urechi, și dela adevăr auzul își vor întoarce și la basme ce vor plecà*».

Sf. Scriptură, învățătura cea sănătoasă, ne este cunoscută aproape numai după nume.

În schimb un potop de cărți, care ne instreinează de Dumnezeu, ne întorc spre basme.

La primul auz, cuvântul meu, pentru cei mai mulți din noi, ar trece cum trec atâtea și atâtea vești și povești, ce ne vin pe la urechi.

Chestiunea însă, pe care am atins-o, mi-se pare atât de importantă, încât găsesc că e de datoria mea, ca dela acest sfânt loc să împlinesc măcar în parte aceea ce îmi poruncește sf. *Apostol Pavel*, când zice: «*iar tu priveghează întru toate, propoveduiește cuvântul, stăruie cu vreme și fără de*

vreme, muștră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și învățătura» (II. Tim. 4, 2).

De câteva decenii din părțile apusului se varsă la noi un torent de scrieri din ce în ce mai dăunose, mai imorale, în cari lipsa de rușine se ia la întrecere cu îndemnarea indirectă spre perversitate, spre desfrâu, spre crimă.

Și pentruca să fie gustate și de ceice nu știu franțuzește ori nemțește, s'au găsit și se găesc și între noi străini ori înstreinați de neam și de lege, cari au tradus și traduc în românește necurățiile străine, și cu ele, în broșuri ieftine de câte 20—30, ba și de câte 5 bani, dau năvală asupra celor ce știu ceti.

Mai mulți încurajați de succesul material și de libertatea presei, imitează pe străini, aplicând necurățiile acestora la obiceiurile noastre caste și insultând chiar sfânta noastră lege.

Va fi, cred destul, să amintesc aici cu adânc disgust, că un pamflet jidovesc, mai anii trecuți, și-a permis în chipul cel mai murdar ce se poate numai închipui, să batjocorească *nepedepsit* credința noastră despre *sfânta Treime*; iar altul, în anul trecut să ne înfățișeze pe *Mântuitorul Christos, ca pe un om imoral*.

Cu acest fel de hrană sufletească se hrănește mai ales parte mare din sexul femeesc și din tinerimea noastră, aceasta le este lectura de predilecțiune. Cu aceasta este înlocuită la noi, la Români, Sfânta Scriptură.

Preocuparea pentru cetitul acestor pornografii a ajuns la tinerimea noastră așa de departe, că parte din elevii de școală, cu gologanii ce-i capătă, aleargă și-și cumpără publicațiuni otrăvitoare. Pe acestea le cetesc cu nesațiu în timpul cât părinții lor cred că ei își fac lecțiile; ba chiar și în clasă, pe când profesorul chestionează ori explică, ei cetesc pe furiș romanul ascuns în bancă. Broșurile cumpărate le schimbă între ei, așa că o broșură plătită dă elevului prilej să cetească alte 5 - 6 broșuri schimbate. Astfel zăpăciți de neroziile din romane, cu lecțiile neînvățate, dacă sunt chestionați și iau note rele: vina este a programelor de studii, care sunt prea încărcate, ori a profesorilor, cari cer dela elev prea multe de toate.

Scrierile acestea pornografice, numite romane de senzație ori romane de moravuri, cetite cu lăcomie de tinerime, îi aprind fantazia, deșteptând într'ânsa dorințe nerealizabile, îi nimicesc

pornirile nobile spre entuziasm și jertfa de sine pentru patrie neam și lege; îi ațâță sensualitatea, care stoarce dintr'ânsa, din tinerețe toată vloga fizică, intelectuală și morală.

Efectul vădit, al cetirii acestor pornografii, se vede în vic-timele lor. Acestea sunt nenumărate și de multe feluri. Faimoșii noștri Apași, ca și Apașii Parisului, sunt în cea mai mare parte rodul romanelor imorale. S'au văzut băieți de 15—16 ani că se constituie în bande spre a ucide, ca să-și câștige bani, cu cari să trăiască comod în desfrâu. S'au văzut fete tinere de 14—15 ani, cari s'au sinucis, fiindcă nu și-au putut realiza vi-surile trezite de romane. S'au văzut copii, băiat și fetiță, cari zăpăciți de cetirea romanelor, după ce au căzut jertfă desfrâului, au terminat cu revolverul.

Și pentru completarea nenorocirii noastre, cărților rele le vine în ajutor *cinematograful*, care ajungând pe mâna unor spe-culanți fără suflet, prin abuz, a devenit pentru tinerețe tot ce se poate închipui mai corupător, mai depravator prin repre-zentarea vie a scenelor scandaloase, obscene, excitante, care su-gestionează pe tineret, îl îndeamnă la rele. Cu deosebire prin aventurile cavalierești, prin săvârșirea crimelor și prin luptele cu poliția, ale cărei eforturi se zădărnicesc, fantazia tinerilor se aprinde, și mai ales cei cu înclinări firești spre aventuri, cei mai nervoși și mai deștepți, se simt atrași în mod inrezistibil spre imitare.

Și ni-se pune întrebarea: ce e de făcut, ca să scăpăm de pierzare ce avem mai scump pe această lume, viitorul neamului. Am auzit adesea vorbindu-se, că noi ne-am obicinuit să așteptăm ca toate să ne vină de-a gata, dela guvern, dela stat.

În alte treburi poate să ne cadă mură 'n gură, aici însă *nu!* Căci în ce privește educația tinerimii, cel puțin deocamdată, statul poate face numai o parte, o parte mică, prin școală. Ceea-laltă parte, partea precumpănitoare, rămâne în sarcina familiei.

Cât pentru ferirea de otrava cărților rele și de cinemato-graf, școala poate influența numai prin sfaturi, familia însă prin supraveghiere riguroasă, prin exemple. Iar în familie rolul edu-cativ de competenție îl are *mama*.

De aceea îmi și îndrept cuvântul către voi, mame iubi-toare, și dacă ași putea ași face ca glasul meu să pătrundă la inima fiecărei mame române, și vă conjur: faceți din iubirea

voastră maternă zid de apărare pentru copilașii voștri, încunju-rați-i cu privegherea voastră neadormită, spre a-i feri de otrava cărților rele și a cinematografului. Nu le dați bani de cheltuială, ci le cumpărați voi tot, de ce au trebuință; nu le permiteți să cerceteze *cinematograful*, decât însoțiți de voi, la piese alese, educative. Pentru timpul liber, dacă vor să cetească, dați-le voi cărți alese,¹ între cari să nu lipsească sf. Scriptură, și mai ales, dați-le pildă prin lectura voastră morală, edificativă. Nu uitați că copiii sunt un dar dela Dumnezeu, că acest dar datoare sunteți să-l îngrijiți, să-l cultivați, să-l măriți.

Vai de acea mamă, care face ca sluga cea vicleană și le-neșă, care a ascuns în pământ talantul Domnului său. Să nu uitați, mame române, că și vouă vă zice Domnul Dumnezeu prin graiul sf. Proroc: «*Din mâinile voastre voi u cere sufletele lor!*»

IV. Incheind, mă adresez în smerită rugăciune către Tine, Doamne al Puterilor, și cu lacrimi de umilință Te rog, ca precum prin puterea Ta ai umbrit pe tinăra fecioară și ai scăpat-o de primejdiile ce o amenințau, așa umbrește și asupra tineretului nostru și-l mântuește de lațurile corupțiunii, ce i-se întind cu atâta meșteșug; și cum pe Aceea, Care astăzi a devenit «*Biserică sfințită și Raiu cuvântător*», ai umbrit-o ca să-și poată împlini marea și sfânta Ei misiune, așa umbrește și sf. Biserica noastră română, ferindu-o de turburări, ajută-i să-și împlinească sfânta misiune, luminând pe aceia, pe cari Tu i-ai ales și i-ai pus povătuitorii ei, ca să o conducă spre slava numelui Tău; umbrește cu puterea Ta nebiruită pe Regele nostru, dându-i biruință asupra vrășmașilor noștri.¹

Fă, Doamne al puterilor să cunoască neamurile că Tu ești Dumnezeul nostru și noi suntem al Tău popor, care după pu-tință Îți aduce închinăciune și mărire, Ție, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Amin.

Protopresbiterul Econom *Simeon Popescu.*

¹ Eră în preajma mobilizării în Bulgaria.

Pilde și asemănări.

† **O frumoasă mărturie.** Regele Frideric II al Prusiei, numit și «cel Mare», cu ocazia unui marș prin munții Sileziei, având să treacă prin un pas îngust, mergea nerăbdător pe urma înaintării încete a tunurilor. Ca să-i treacă vremea mai ușor, începù să facă glume cu generalul său Schmettau, întrebându-l pe acesta ce-i mai face duhovnicul și vrând să-și bată joc de credința lui. Generalul a ascultat liniștit toate glumele stăpânului său, iar la sfârșit i-a zis: «Maiestatea Voastră sunteți cu mult mai de spirit și mai învățat decât mine; afară de aceasta mai sunteți și regele meu, așa că lupta spirituală între noi doi este în toate privințele inegală. Însă credința nu mi-o puteți combate și răpi. Dacă totuș V'ar succede acest lucru, mie mi-ați face de sigur o pierdere ireparabilă, dar cred că V'ați face o pagubă și Maiestății Voastre». Regele a rămas surprins la aceste vorbe și, oprindu-se, a întrebat pe general ce voește să zică cu ele. Schmettau i-a răspuns foarte rezolut: «Majestatea Voastră crede că în persoana mea are un ofițer distins și eu îmi dau silința să nu Vă înșelați. Însă dacă mi-ați putea lua credința mea, atunci n'ar trebui să mai legați nici o nădejde de mine, căci aș fi ca o trestie bătută de vânt, care n'are nici un razim sigur». La acest răspuns neașteptat regele s'a făcut serios și după o oarecare tăcere a întrebat pe Schmettau: «spune-mi, te rog, care-ți este credința?» — «Eu cred că Dumnezeu mă va mântui de toate păcatele», zise generalul, «cred în providența dumnezească, înaintea căreia fiecare păr de pe capul meu e numărat, mai cred apoi și într'o vieată vecinică și fericită după moarte». — «Toate acestea le crezi într'adevăr și cu toată tăria?» — îl mai întrebă regele. «Da, Majestate, așa cred!»... întări generalul. Atunci Frideric strânse cu prietenie mâna lui Schmettau și-i zise: »Dta ești într'adevăr un om fericit» — apoi își continuă calea gânditor și de atunci înainte nu și-a mai bătut joc de ideile religioase ale generalului său.

† **Cavalerul în mănăstire.** «Robi sunteți aceluia pe carele ascultați». Rom. 6, 16.

Un nobil cavaler, obosit de plăcerile lumii, a intrat într'o mănăstire, unde a fost ținut să facă timpul de probă între frați.

Igumenul mănăstirei n'a luat în considerare originea nobilului novit, ci l'a pus la încercare ca pe oricare altul dintre aspiranții la viața monahicească. Când igumenul îl puneă să măture prin camere și prin curte, cavalerul răspunde: «Venerabile părinte, gândește-te că eu sunt om de viță nobilă și cruță-mă dela astfel de lucruri rușinoase pentru mine». Când însă igumenul îi spuneă să se pregătească de călărit, atunci novitul răspunde: Da, venerabile părinte, imediat voi fi gata, căci de aceea am intrat în mănăstire ca să mă supui voinței Sfinției Voastre în toate».

Aici ni-se arată o veche apucătură a omului: ceea ce nu ne convine, nu facem și spunem că ni se cere prea mult, deci să facă alții, deși Dumnezeu ne îndatorește pe noi. Însă dacă ni-se poruncește să facem ceva ce ne convine, facem repede și pe deasupra ne mai și lăudăm cu supunerea ce o arătăm, crezând că prin ea ne facem vrednici de laudă și de merit.

*

† **Sloi plutitori.** Intr'una din călătoriile sale spre polul nordic, vestitul explorator *Peary*, părăsind corabia, a trecut pe gheață, însoțit de sănii trase de câni. Oamenii cari-l însoțeau erau veseli, gheața bună, așa că sperau să facă mari progrese spre pol. După câteva zile de călătorie, Peary, măsurând lățimea, a rămas mirat de tot văzând că n'au făcut nici un progres. Cum aparatele nu puteă să-l înșele, căci funcționau în regulă, nu și-a putut explica rămânerea pe loc, pe lângă toată călătoria lor, în alt chip, decât că se găsesc pe sloi de gheață plutitori, cari se coboreau spre sud cu aceiaș celeritate cu care călătorii înaintau spre nord! Peary, observând aceasta, a părăsit repede sloii de gheață.

Acelaș lucru ni-se poate întâmpla și nouă în privința vieții sufletești. Luând în considerare mediul din apropierea noastră ni-se poate părea că ne găsim în progres; însă dacă ne măsurăm cu ajutorul unor mijloace neînșelătoare, cum este cuvântul lui Dumnezeu și conștiința noastră, atunci putem constata că în realitate n'am dat de loc înainte. Dar oare avem noi smerenia necesară ca să ne recunoaștem defectele și să părăsim sloii plutitori cari ne înșeală?

*

† **Valoarea aurului.** «Și neguțătorii pământului plâng și jelesc pe ea, că negoțul lor nime nu-l cumpără mai mult». Apocal. 18, 11.

Când s'a cufundat vaporul «Central America», pe bordul lui se găseau mai mulți exploratori de băi de aur, cari se întorceau în patria lor. Cugetându-se la aurul lor, se simțeau mulțumiți că au ajuns la atâta fericire.

Dar îndatăce s'a răspândit cea dintâi știre că vaporul e în primejdie, aurul și-a pierdut puterea de atracție. Oamenii văzându-se amenințați să cadă în apă, și-au deslegat șerparele pline cu galbeni și le-au aruncat la o parte. Saci cu praf de aur au fost deșertați; ba unul a aruncat aur în valoare mare și zicea celor din jurul său să iee fiecare cât poate.

Pofta după aur și-a găsit dascălul, iar aurul n'a găsit iubitori de el.

† **Celce vede bine.** Un proverb chinezesc zice: «celce vede bine, acela vede și cele nevăzute». Dar cine vede bine? Toți oamenii au câte doi ochi în față și mintea în cap, dar totuș numai puțini văd într'adevăr bine.

Bună oară: privind ruinele unei vechi cetăți, unul vede într'ânsele numai niște ziduri vechi, altul o interesantă variație în peisagele din natură, un al treilea știe să cetească din acele ruine istoria unor lungi generații trecute.

În creșele de pe fața unui om bătrân, unul vede numai urmele timpului, altul semnele uriciunii, al treilea însă vede urmele luptelor și ale suferinței unei vieți omenești — și plin de venerație se pleacă înaintea bătrânului.

Unul vede în natură numai legea nașterii și a morții, care se repetă mereu în tot felul de fenomene. Altul consideră universul ca un minunat organism, în care se oglindește înțelepciunea și puterea nemărginitului Dumnezeu, și exclamă cu psalmistul: «Ceriurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mânilor lui o vestește tăria».

Istoria lumii pentru un om superficial este numai o pestră îngrămădire de evenimente; pe când cel înțelept vede într'ansa urmele providenței drepte alui Dumnezeu.

Sfânta Scriptură o privesc necredincioșii ca pe o carte învechită și plină de tot felul de povești, care în zilele noastre ar trebui pusă la o parte, pe când pentru cel credincios sf.

Scriptură este cartea care conține adevărul, înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu.

Lucrul de căpetenie e, ca în dosul celor văzute să vedem și să înțelegem pe cele ce nu se văd. Cele nevăzute sunt cele esențiale; acolo se găsește soluția pentru enigmele lumii, ale eului nostru și ale vieții. Numai înțelegând acest lucru, putem să ajungem la Dumnezeu și la vecinicie.

*

† **Adevărate încasări.** Intre socotelile unui neguțător cu credință s'a găsit, după moartea lui, un libel care purtă titlul: «Adevărate încasări». În acest libel erau introduse darurile pe cari le-a făcut el pentru ajutorarea și mântuirea semenilor săi nevoiași. Aceste daruri le consideră el drept încasări, conform cuvintelor: «Celce se milostivește de cel sărac, acela dă împrumut lui Dumnezeu».

Credinciosul negustor cât a trăit n'a arătat nimănui acel libel și nimenea n'a știut câte binefaceri făcea el. Pe pagina primă a libelului scrisese cuvintele: «Și începând el a lua seamă, i-au adus lui un datornic cu zece mii de talanți (Mat. 18, 24)», de unde se vede că binefacerile ce le făcea semenilor săi le consideră numai ca o mică jertfă de mulțumită față de Dumnezeu, față de care se simțea mult dator și așteptă să primească iertarea păcatelor sale.

*

† **Ravagiile alcoolului.** Medicii institutelor de alienați au dovedit de mult, că principala cauză a boalelor mentale și a celor de nervi este alcoolul. Aceasta rezultă și din următoarele cifre: dintre cei 449 de bărbați epileptici, cari au fost primiți în anul 1913 în institutul din Wuhlgarten, 316 au fost alcoolști; dintre 25 isterici, 14 au fost bețivi, și dintre 31 isterici-epileptici, 21 au avut patima beției. Cifrele acestea sunt destul de elocvente.

*

† **Adevărata avere.** «Celce miluește pe sărac, dă împrumut lui Dumnezeu și după darea lui se va răsplăti lui». Pilde 19, 17.

Regele Frideric Wilhelm IV. a întrebat odată pe un mare bancher: «spune-mi sincer, câtă avere ai d-ta?» — «Majestate», răspunse bancherul «n'am decât patru mii de taleri». —

«Aceasta nu se poate» replică regele «doar toată lumea știe că d-ta ești un om foarte bogat». — «Majestate» replică bancherul «toți banii ce-i am îi pot pierde, dar pe acești patru mii de taleri, pe cari nu de mult i-am dat pentru zidirea unui spital, nu-i pot pierde; deci ei singuri sunt ai mei cu adevărat».

N. B.

MIȘCAREA LITERARĂ.

Calendarul creștinului pe anul 1915 cu cetiri biblice și meditațiuni zilnice. După Fr. Thomas, publicat de Dim. I. Cornilescu și Monahia Olga Gologan.

Încă în anul 1911 scriam în această revistă (pag. 17-18) despre necesitatea unui Calendar de părete, ca mijloc de propagandă religioasă. În zilele trecute cu multă bucurie am primit un astfel de Calendar, întocmit de dl Dim. I. Cornilescu și Monahia Olga Gologan și publicat de către societatea religioasă și culturală «Acoperemântul Maicii Domnului». Alcătuitoarii merită toată lauda pentru lucrarea ce ni-au dat, care atât ca fond cât și ca execuție tehnică se prezintă în condiții foarte favorabile. Pe cartonul, de care e ținut blocul cu filele zilelor anului, se găsește un cunoscut tablou, ce reprezintă scena când Mântuitorul îi întinde mâna îndoielnicului Petru care se cufundă în valurile ridicate de vânt (Mat. 14, 28-32). Pentru timpul înfricoșatului războiu de astăzi, care înghite în valurile sale atâtea vieți omenești și opere de cultură, parcă nici nu putea fi ales un alt tablou mai potrivit decât acesta, care ne zice: «Liniștești-vă, eu sunt, nu vă temeți!» făcându-ne să ne găsim în Hristos razimul vieții în nesiguranța zilelor de azi.

Fiecare filă conține, pe lângă partea calendaristică, o indicație cu privire la textul biblic de citit în fiecare zi, precum și o scurtă meditație asupra unei idei religioase cuprinsă în acel text. De exemplu: foița din ziua de Joi, 12 Martie, cuv. Teofan, ne indică ca lectură biblică textul dela Faptele Apost. cap. IX st. 1-22 și despre cuvintele: «Eu sunt Isus, pe care tu-l gonești» ne dă următoarea meditație:

«Ce descoperire uimitoare, pentru prigonitorul Saul din Tars! Isus cel batjocorit și răstignit, trăește! Trăește în slava cerească! Ba mai mult, trăește cu ucenicii lui, disprețuiți și urâți de Farisei! Se înțelege că, după o astfel de descoperire vieța lui Saul s'a schimbat, cu totul, și de aci înainte a fost pusă în întregime, numai în slujba lui Isus, pe care, de acum, îl iubea cu o dragoste tot atât de înflăcărată, pe cât de înflăcărată fusese

și ura, pe care o simțise odinioară față de el. Azi, Hristos este în așa fel unit cu ai lui, încât, simte, împreună cu ei, și pentru ei, tot ce simt ei înșiși. Nu-i acesta oare un gând, care trebuie să ne facă să fim cu luare aminte ca nu cumva să întristăm, sau să facem, prin ceva, să sufere, fără folos, pe vreunul dintre ucenicii Mântuitorului! Și tot gândul acesta ne poate îmbărbăta să facem, pentru ei, tot ce putem, căci binele, pe care-l facem celui mai mic dintre ei, e primit de însuș Mântuitorul. Și pentru noi înșine, câtă putere putem dobândi, din gândul că, Hristos, fiind așa de strâns unit cu noi, tot ce iace suferim noi, nu suferim singuri ci împreună cu El!»

Fila din Dumineca sf. Paști, 22 Martie, ne indică drept cetire biblică textul de la Ioan XX, 1—25, iar de cuvintele «Femei, zise Isus, de ce plângi?» leagă meditația următoare:

«Așa dar Mântuitorul nostru, pe care l-am văzut suferind atâtea chinuri dureroase și atâtea dispreț amar, din partea oamenilor, când a fost răstignit, a ieșit acum viu și biruitor din mormânt! Isus cel înconjurat de mărire, azi, este tot atât de blând, de bun și de mângăetor, ca și Isus cel batjocorit, eri. Când vede pe Maria Magdalina, șezând singură lângă mormântul gol și plângând, nu poate s'o lase fără mângăere, ci se apropie de ea, dându-i curajul și nădejdea pierdută. Hristosul înviat, Hristosul înconjurat de slavă, este același și în veacul al XX-lea, ca și în cel dintâi. El vede lacrimile noastre, vărsate în ascuns, aude gemetele noastre și prinde cel mai mic suspin al inimilor noastre.

Oh! în această zi, cea mai frumoasă și mai strălucitoare dintre zile, inimile să salte în cântece de veselie, laudând și preamărind pe cel care, având vieță vecinică, vrea să ne facă nemuritori, împreună cu el. «Dacă eu trăesc, și voi trăiți, împreună cu mine. Cine crede în mine chiar de va muri, va trăi. Iar cel care trăește și crede în mine, nu va muri niciodată.»

Câți creștini răspândesc printre semenii lor în fiecare zi măcar atâtea idei frumoase, câte propagă o atât de mică foiță? Gândiți-vă acum ce educație se poate face și printr'un mijloc atât de neînsemnat, când tatăl, mama ori copiii familiei rupând în fiecare zi câte o foiță de acestea, îi face să se oprească cu gândul măcar pe câteva clipe la o frumoasă idee religioasă-morală! Ori cât de mică să fie urma ce a lăsat-o fiecare foiță în sufletul celui ce a citit-o ori a ascultat-o, — toate foițele zilelor anului contribuiesc la întărirea binelui în suflete, la formarea caracterelor creștinești.

Blocul cu filele zilelor anului a apărut și separat, în formă de broșură, care poate fi purtată în buzunare. Prețul 1 leu.

Recomandăm tuturor creștinilor și îndeosebi preoților noștri acest «Calendar al creștinului», căci e o adevărată pozoabă a casei și de mare folos pentru suflet. N. B.

CRONICĂ.

+ **Cătră cetitori.** Pe lângă toate greutățile materiale cu cari avem de luptat, vom publica această revistă și de aici înainte. Nu voim să dispară un steag închinat culturai religioare, tocmai în aceste vremuri când avem mai mare trebuință de întăririle religiunii.

Deși nădejtile noastre sunt mari, totuș nu putem ști cu deplină siguranță ce rezultate bune ne rezervă acest războiu nouă, poporului românesc. Pentru unele rezultate, și anume pentru acelea a căror sosire atârnă numai dela noi, trebuie să ne întrepunem cu toate puterile noastre. La aceste rezultate numărăm în rândul prim întărirea conștiinței religioase-morale în popor, curățirea ogorului vieții sufletești a poporului nostru de multele buruieni ce au crescut pe dânsul nefiind lucrat destul; aducerea lui la pocăință și la lăpădare de vițiile cari îi zdruncină sănătatea sufletească și trupească, dar și încurajarea poporului în aceste vremuri grele prin cari trecem.

În timpul cât va ține războiul vom publica material potrivit cu necesitățile sufletești ale zilelor excepționale de acum. Pe lângă *articole de orientare religioase*, vom da în fiecare număr cel puțin câte o *predică* cu învățăminte luate din sau cu privire la evenimentele de astăzi. Vom da «*Pilde și asemănări*» fiind iubite și cerute de către mulți cetitori, cari le întrebunțează la compunerea de predici scurte. Avem un cetitor care după apariția fiecărui număr cu asemenea pilde, ne scrie de care pildă s'a folosit la predicile ce le ține.

Și premiile din anul acesta vor fi deosebit de prețioase. În zilele acestea am *expedit dejă* broșura „**Scepticismul religios**“ de Dr. N. Bălan, drept premiu abonaților cu taxa abonamentului achitată pe anul trecut. Pentru anul acesta, abonații cari vor achita *întreg prețul abonamentului până cel mai târziu la 15 Aprilie st. v.*, vor primi ca premiu:

1. **Procanonul lui Petru Maior**, o foarte interesantă scriere pe care autorul ei, crescut în Roma, a dedicat-o combaterii papismului. Prețul 3 coroane.

2. „**Îndrăsniți, eu am biruit lumea**“, predici pentru timpul războiului. Prețul 1 cor. 50 fil. Cea dintâi predică din acest volum e publicată în acest număr al revistei. Celelalte sunt la fel cu aceasta. Notăm că aceste predici s'au tipărit într'un *număr mic de exemplare*, cam cât face numărul abonaților revistei cari și-au achitat abonamentul pe anii trecuți, și se vor da numai ca premiu, *altfel nu se vor pune în circulație*.

Aducând noi aceste mari jertfe pentru cetitori, credem că ne vor acorda cu grăbire sprijinul pe care-l solicităm. Acum, în aceste împrejurări grele, ne vom putea cunoaște pe prietenii cei buni și totodată pe adevărații preoți, cari își pleacă urechea spre învățatură de carte bisericească. Sătui de tot felul de știri ziaristice, credem că cetitorii cei serioși sunt dornici de o lectură care să le eleveze inimile și să le dea curaj în lupta vieții grele de astăzi.

Cu Dumnezeu înainte!